

Relatiivi-SM

UTIN OPINSAUNA

● Lähinnä arvokas opinkeruutilaisuus oli suomalaisille relatiivihyppäjille Utin pohjoismainen kisa. Vaikka tulihan sieltä sorsille sentään kouraan pronssia.

● Nykyaikainen kaksi-ottelu laskuvarjohypyissä pidettiin PM-kilpailun muodossa Utissa heti konventionaalisen SM-kilpailun päätyttyä, 1.-8.8.1976. Ottelun lajeina olivat relatiivihyppy neljän ja kahdeksan miehen joukkueilla.

Kilpailun säännöt olivat pieniä poikkeuksia lukuunottamatta samat kuin relatiivi-SM-kilpailussa. Hypättiin siis Etelä-Afrikassa syksyllä pidettävän RW-maailman - Cupin sääntöjen mukaisesti. Kisaelmasta odotettiin varsin mielenkiintoista, sillä kyseisin säännöin ei tätä ennen oltu järjestetty vielä yhtään kansainvälistä voimainkoetusta.

ALKUVAIKEUKSIA

PM-kilpailujen valmistelut aloitettiin suomalaisen mittapuun mukaan hyvin aikaisin. Ensimmäiset toimenpiteet suoritettiin jo edellisen vuoden alkusyksystä.

Tällöin valmisteltiin ensimmäisten MM-kilpailujen sääntöihin pohjautuva luonnos, joka piti käsitellä joka-vuotisessa Pohjoismaiden laskuvarjoliittojen kokouksessa. Ja käsiteltiinhan se. Hyväksyttiin käytännöllisesti katsoen pilkkuakaan muuttamatta.

Vaan kuinka sitten kävikään. FAI:n kansainvälisen laskuvarjokomitean alakomitea oli kaikkensa hiljaisuudessa remontteerannut koko relatiivikilpailun aivan uuteen uskoon.

Tässä vaiheessa alkoi sitten vimmuttu kirjeenvaihto, ynnä muu kommunikointi Pohjoismaiden kannan selvittämiseksi uuteen kilpailumuotoon. Koska alussa ilmeni varsin runsaasti erimielisyyttä, saatiin lopulliset säännöt valmiiksi vain kuukautta ennen kilpailun alkua. Tämä vaikutti melkoisesti sekä omien

SM-kilpailujemme että myös muiden Pohjoismaiden kansallisten mestaruuskilpailujen järjestämiseen, sillä nämä pyritään aina toteuttamaan mahdollisimman tarkoin kansainvälisen käytännön mukaisesti.

Vielä kilpailua ennen pidetyssä kokouksessa jouduttiin tekemään "lopullisiin sääntöihin" joitakin muutoksia. Hyppykorkeuksia muutettiin ja pistelaskutapaan tehtiin tarkennuksia.

Eräs huomattava vaikeus oli tiedossa jo vuotta ennen kilpailuja: maastamme ei siivilipuolelta ollut löydettävissä riittävän suurta ilma-alusta kahdeksanmiehisen lajin toteuttamiseen. Norjassa vuonna -74 pidetyissä PM-kilpailuissa käytettiin kahta konetta, jotka lensivät muodostelmasa, mutta mukana olleet toteivat tämän järjestelyn erittäin epäkäytännölliseksi ja vaikeaksi toteuttaa. Muodostelmalento asettaa lentäjille erittäin suuret vaatimukset, etenkin kun puhutaan suhteellisen heikkotehoisista, juuri ja juuri sallituissa painorajoissa toimivista pienkoneista. Tällaisia lentäjiä ei kasva joka oksalla. Kilpailu myös menettää mielekkyyttään, kun hyppääjät joutuvat hyppynsä lisäksi keskittymään tapahtumiin vieressä lentävässä koneessa.

Edellä mainitut seikat saivat katseet suuntautumaan ilmapvoimien puoleen avun saamiseksi. Mieleen tuli lähinnä DC-3, joka on relatiivihyppyyhin suorastaan ihanteellinen.

Tuumasta toimeen. Ilmapvoimat sekä puolustusministeriö ymmärsivät vaikean tilanteemme ja suhtautuivat kiittävästi. Niin saimme kilpailussa ensimmäistä kertaa kotomaisen laskuvarjourheilumme historiassa käyttömme sotilaskoneen pätevine miehistöineen.

Huvitteluhyppääjät jäljittelemässä kilpailijoita. Vaikeusasteen lisäämiseksi pilotti-Paavo on juuri kuvanottohetkellä sukeltamassa tähden läpi liian korkealta ja kovaa suoritettua finaalin jälkeen. (Kuva: Jorma Öster)

HYPÄTTIIN

Kilpailu piti aloitettaman harjoitushyppyillä, joita kunkin joukkueen oli määrä suorittaa yksi kahdeksanmiehisessä ja kaksi nelimiehisessä (yksi kummastakin konetyypistä). Vaan eihän se kilpailu tietenkään päässyt alkamaan aikataulun mukaisesti sunnuntaina. Sehän olisi ollut suorastaan ennenkuulumatonta. Luonnollisesti sää lykkäsi aloittamista seuraavaan päivään.

Briefingejä toki pidettiin. Ei tosin aivan tunnin välein, kuten ruotsalaiset ystävämmme olisivat halunneet, mutta riittävän usein kuitenkin. Yleensä ei kilpailun johtajalla 'Era' Kajalalla ollut juuri muuta kerrottavana, kuin seuraavan palaverin ajankohta.

Lopulta kuitenkin suostui sään jumalatar Esteri kompromissiin kilpailun järjestäjäkerhon ULK:n kanssa ja hypyt voitiin aloittaa. Tosin alkuvaiheessa pilvet vielä tekivät kiusaa, mutta kilpailun vanhetessa tilanne alkoi vähitellen parantua.

Ensimmäisenä esityslistalla olleessa nelimiehisessä lajissa otti Ruotsi jo heti ensimmäiseltä kierrokselta lähtien johdon kauniiseen käteensä, eikä sitä sitten hellittänyt hetkeksikään kilpailun aikana.

Läntisen naapurimme joukkue oli harjoitellut erittäin paljon yhdessä. Joukkue osallistui pääpiirtein samassa kokoonpanossa viime vuonna Warendorfissa pidettyihin MM-kilpailuihin erinomaisella menestyksellä.

ANKARAA HARJOITUSTA

Tätä joukkuetta tarkkailtaessa ei oikein tuntunut oikealta

huomautus "vain lahjattomat harjoittelevat", sillä vielä kilpailujen kestäessä joukkue harjoitteli maassa erittäin runsaasti.

Pienenä yksityiskohtana mainittakoon uloshyppyharjoitus ULK:n Charlie-Charlie-Alphasta: viimeisinä hyppivät kisailijat harjoittelivat sukellusta koneen sisältä joukkueovereittensa käsivarsien varaan. Joukkuehenki tuntui riittävän varsin pitkälle, sillä koneesta pää edellä syöksyvä joukkueoveri muistettiin ottaa kiinni jokaisella kerralla.

Norjan ja Suomen joukkueet jäivät tällä kerralla ruotsalaisista selvästi jälkeen, mutta olivat keskenään varsin tasa-vertaisia. Kolmen ensimmäisen kierroksen jälkeen joukkueet olivat jaetulla toisella sijalla. Neljännellä hypyllä SLK:n Sorsat kuitenkin epäonnistuivat totaalaisesti, pudoten sijaluvulle kolme. Tämä ilmeisesti onnistui lyömään särön aikaisempaan hyvään kilpailuvireeseen, eikä joukkue enää pystynyt aivan samanlaisiin suorituksiin kuin aikaisemmin.

Tässä vaiheessa Tanska oli jo pudonnut ulos kuvasta. Lievänä erikoisuutena kilpailulle todettakoon se, että osallistuminen sallittiin myös ns. kakkosjoukkueille, jotka hypäsivät kilpailun ulkopuolella. Heidän tuloksensa käsiteltiin samalla tavoin kuin kilpailevien joukkueiden, mutta heillä ei ollut mahdollisuutta voittaa kilpailua. Kunkin maan tuli ilmoittaa ennen kisan alkua, kumpi on "virallinen", mestaruudesta kamppaileva joukkue.

Tässä kohdin tanskalaisilla tuli pieni "erreys". Heidän kilpailun ulkopuolella hypän-

epäoikeudenmukaisuuksia, vaan ratkaisut tehtiin siten, ettei kukaan voinut tuntea karsineensa vääryyttä.

Sorsille kilpailutilaisuus oli ilmeisesti erittäin antoisa ja opettavainen. Muiden maiden huippujoukkueiden tapaaminen aina avartaa näkemyksiä ja opettaa uusia niksejä. Kun vielä joukkueenjohtaja Kustaa Ylisellä oli mahdollisuus ammentaa tietoja lähteestä nimeltä Skrach Carrsion, ei kisan antia voida väheksyä.

Herra Skrach tuli Norjan joukkueen valmentajan ominaisuudessa Suomeen. Häntä ei paljoa meillä tunneta, joten lienee paikallaan esittää muutamia poimintoja hänen meriittilistaltaan:

Hän oli mukana maailman ensimmäisissä 10-miehen tähtikilpailuissa (USA:ssa) voittajajoukkueessa. Samaan joukkueeseen kuului myös kuuluisuus nimeltä Jerry Bird. Skrach'ia pidetään eräänä sekvenssin huomattavimmista uranuurtajista.

Vaan toivokaamme, että Kustaa ynnä muut Sorsat lähitulevaisuudessa jakaisivat näitä saamiaan tiedonjyväsiä myös muualle Suomeen kovin heikossa tilassa kituvan RW-hyppäämisemme harrastuksen laajentamiseksi ja valtakunnallisen tason parantamiseksi. Ehkä sitten ensi vuonna hyppäävät hyvää relatiivista muutkin kuin Sorsat...?

Kahdeksan miehen sekvenssi oli ennen näkemätön Suomessa. Norjan joukkue muodostamassa portaita. (Kuva: Jorma Öster)

nyt joukkueensa oli lopputuloksissa parempi kuin maan virallinen edustusjoukkue. Tällä ei tosin käytännössä ollut muuta merkitystä, kuin se, että huonompi maan kahdesta joukkueesta komeili paremmalla sijaluvulla lopputuloksissa. Vaan entäpä jos joukkueiden tasoero olisi ollut hieman suurempi, sitten olisi mahtanut joukkuetta kotomatkalla naurattaa...

EPÄVIRALLISTEN KARNEVAALI

Kahdeksan miehen lajiin asti päästäessä ei enää juuri ollut säävaiveuksia. Lajin toteuttamisessa kuitenkin ilmeni muita sellaisia. Osanottajia ei löytynyt muualta kuin Tanskasta ja Norjasta. Tämän johdosta päätettiin kilpailua edeltäneessä palaverissa, että vain voittajajoukkue palkittaisiin.

Vain kahden joukkueen osallistuminen aiheutti kuitenkin käytännön vaikeuden, jonka ratkaiseminen tapahtui paikalla olleiden turistihyppääjien kannalta erittäin miellyttävästi. Kone oli suuri ja kallis, joten ei olisi ollut taroituksenmukaista lennättää sitä vajaalla kuormalla. Niinpä sitten koottiin epävirallisia joukkueita, jotka saivat mittavia kokemuksia siitä "Utin Laskuvarjokerhon varakoneesta".

Kilpailussa mukana olleista kahdesta joukkueesta olivat norjalaiset varsin vakuuttavia. Ensimmäisellä hypyllä he saivat kokoon kaksi kuviota kolmesta mahdollisesta. Tanskalaiset saivat tyytyä yhteen. Tämän jälkeen menikin sitten viisi kierrosta ennen kuin heidän pistetilissään tapahtui minkäänlaista muutosta.

Norjalaiset saivat yhdeksällä kilpailuhypyllä kokoon kahdeksantoista pistettä, mikä tarkoittaa keskimäärin yhtä kuviota per hyppy. Lajin vaikeusaste huomioiden tätä voidaan pitää erinomaisena suorituksena.

Toisaalta on Tanskan osalta todettava, että heillä on vuoden kuluessa tapahtunut huomattava kehitys. He eivät olleet siihen mennessä saaneet aikaan edes kahdeksan miehen tähtä.

Kahdeksanmiehisestä lajista pois jääneet Ruotsi ja Suomi saanevat nekin jo viimeistään ensi vuodeksi itselleen kovat joukkueet, kunhan ensin saavat riittävästi aikaa perehtyä relatiivin nykyilmeseen.

MIELEEN JÄÄNYTTÄ

Kilpailut sujuivat järjestelyiltään suorastaan kiitettävästi (vrt. SM-76). Sekä kilpailijat

että tuomaristo tuntuivat esittävän vilpittömät kiitoksensa hyvin ja joustavasti toteutetusta kisatapahtumasta.

Tuomaritoimintaan saatoimme olla erittäin tyytyväisiä. Ylituomaria Kjell Olsenin ote tehtävänsä oli erittäin selkeä ja yksiselitteinen. Säännöissä olleet selvät puutteet eivät näin ollen päässeet aiheuttamaan kilpailijoille

TULOKSET 4-miehin

KIERROS

		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	yht.pist.
1. RUOTSI	Tomas Rehn Agne Andersson Jan Pautsch Johan Toren	6	6	4	6	4	3	3	0	0	32
2. NORJA	Claus Heen Torolf Paulshus Per Nordstrand	3	2	4	0	2	1	3	2	1	18
3. SUOMI	Into Taskinen Hannu Sailavuo Kari Puhakka Pertti Jompero	3	1	2	0	2	1	1	1	1	12
		3	0	2	3	3	0	1	2	2	16
		1	3	2	1	3	1	1	1	2	15
4. TANSKA											
5. NORJA (kilp. ulkop.)											
6. TANSKA (kilp. ulkop.)											

4-miehen lajissa kultakin oikein suoriteltua kuviolta joukkue sai yhden pisteen. Mikäli koko viiden muodostelman sarja onnistui, sai joukkue lisäksi yhden bonus-pisteen.

8-miehin

		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	pist.yht.
1. NORJA		4	2	0	2	2	2	2	2	2	18
2. TANSKA		2	0	0	0	0	0	2	2	2	8